

WASH behov och användning från ett integrerat perspektiv - Lärdomar från misslyckanden och succéer i Östafrika!

Sara Gabrielsson

Biträdande Lektor i Hållbarhetsvetenskap

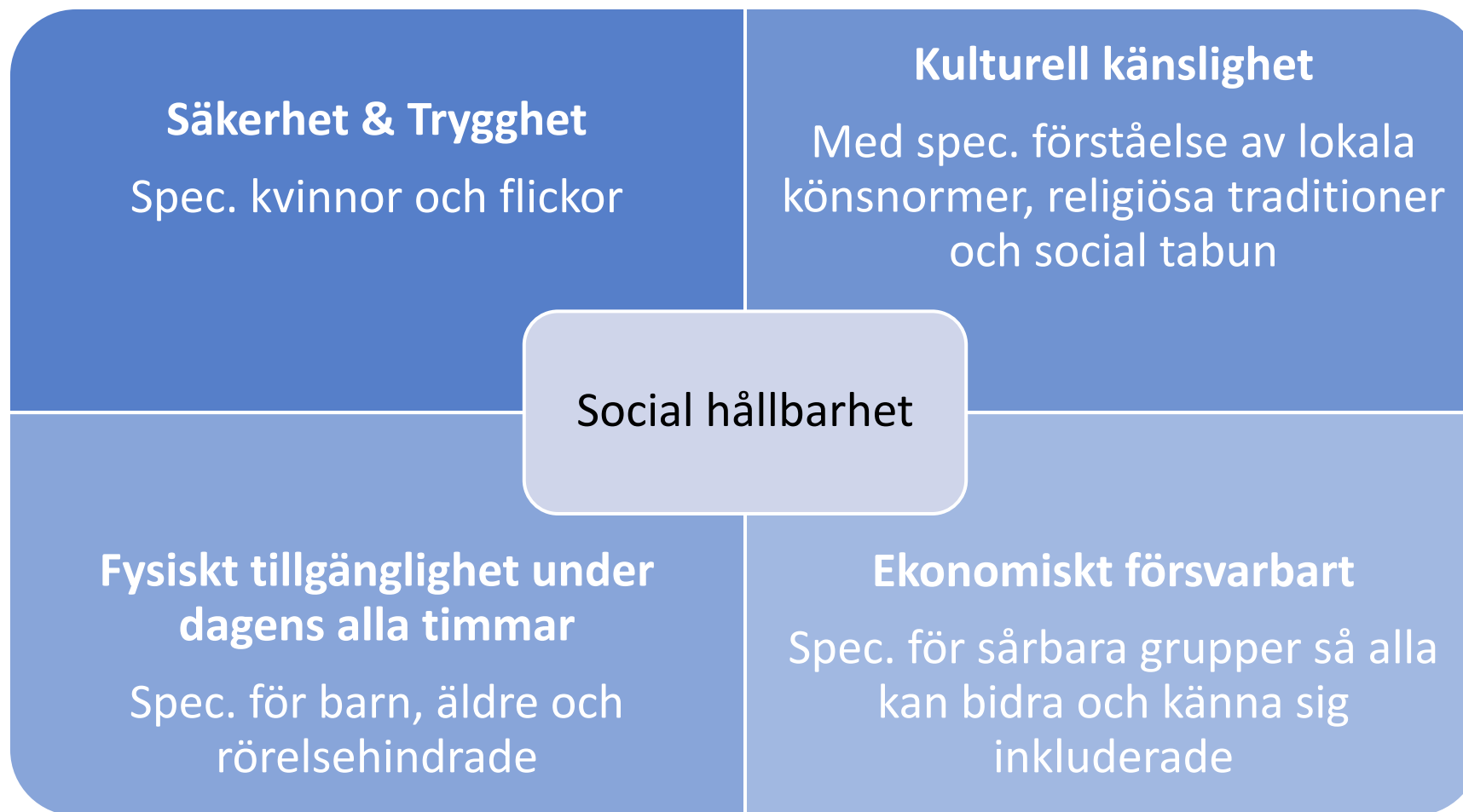

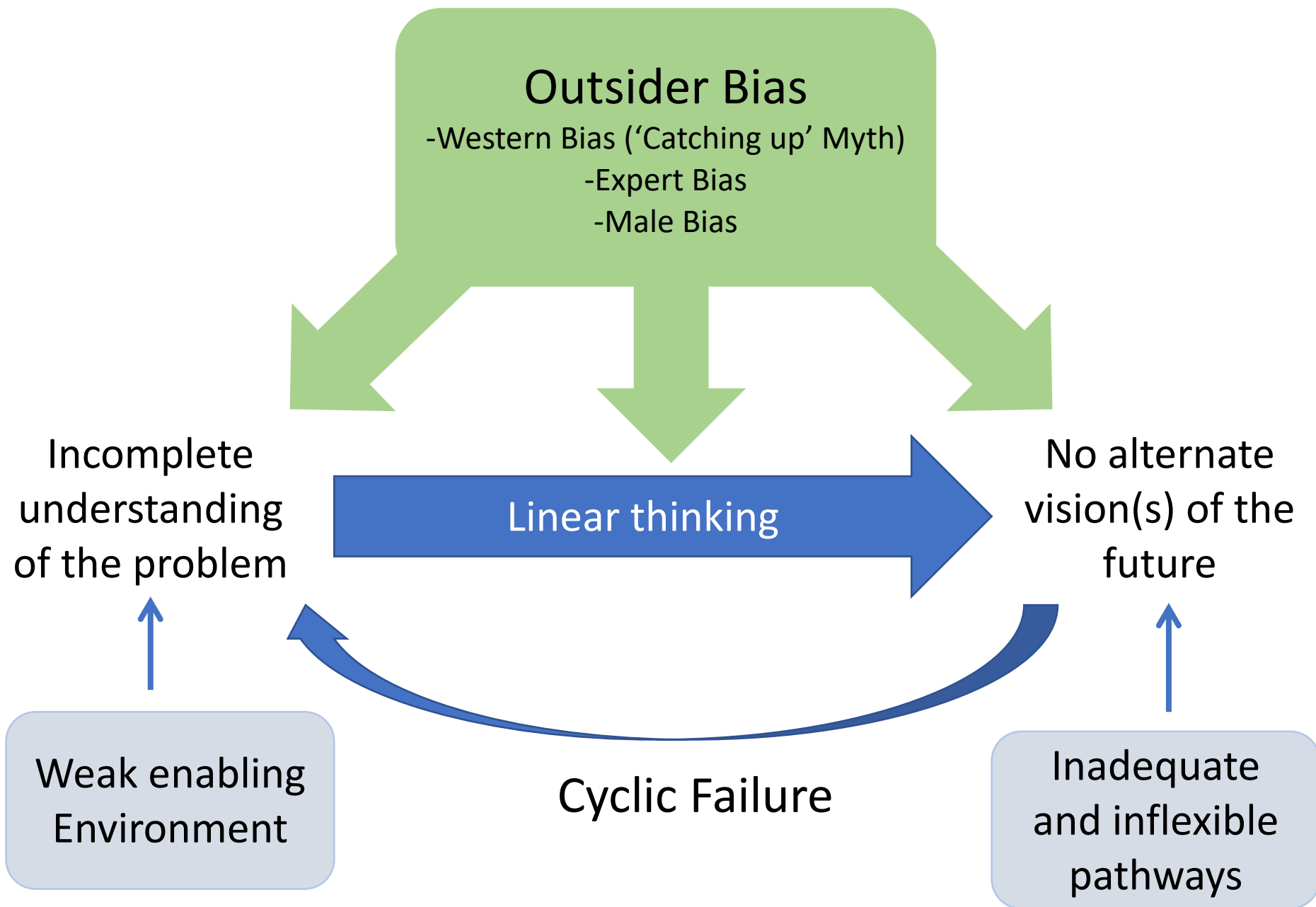
LUND
UNIVERSITY

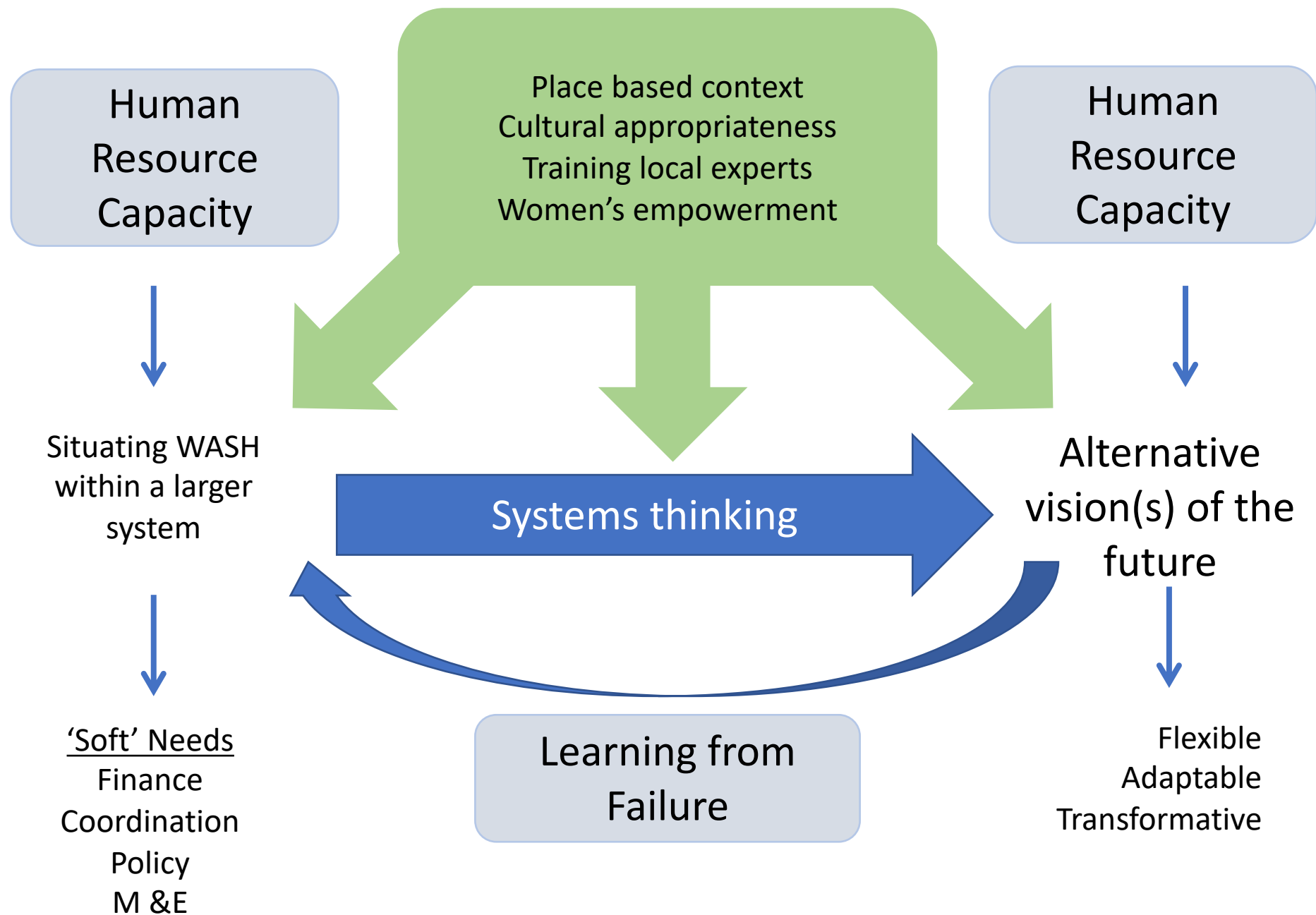
LUCSUS

CENTRE FOR SUSTAINABILITY
STUDIES

MÅLET: WASH åt ALLA

Indikatorer på Hållbarhetsberedskap från lyckade WASH projekt i Östafrika:

- Place-based solutions = **Kulturellt accepterat**
- Situating WASH within a larger system = **Sammankopplat**
- Multi-level collaboration & coordination = **Samarbete**
- Gender Empowerment = **Inkluderande**
- Flexible and adaptable technologies = **Anpassningsbar**
- Alternative funding mechanisms = **Prisvärt/gratis**

Integrerad Beteende Model för WASH

Source: Dreibelbis et al., 2013.

Nivå	Kontextuella faktorer	Psyko-sociala faktorer	Teknologiska faktorer
<i>Samhälle/Strukturell</i>	Lagar och regler, Politiska prioriteringar Klimat och Geografi	Ledarskap, kulturell identitet	Produktion, distribution och marknadsföring av produkten
<i>Grupp/område grannskap</i>	Tillgänglighet till: marknader, naturresurser, byggd infrastruktur	Delade värderingar, kollektiv effektivitet, social integration, stigma	Läge, tillgänglighet, tillgång, individuellt el. kollektivt ägande och tillgänglighet, underhåll av produkten
<i>Interpersonell/Hushåll</i>	Roller och ansvar, arbetsfördelning, tillgängliga ytor,	Föreskrivna och faktiska normer, aspirationer, skambeläggande, fostran	Delad tillgänglighet till produkten, modell/demonstration av hur man använder produkten
<i>Individ</i>	Ålder, kön, klass, religion, försörjningssätt,	Själv-förmåga, kunskap, avsky, upplevt hot	Uppskattad kostnad och värde av produkten, bekvämlighet, upplevda brister och styrkor
<i>Sedvänjor</i>	Möjligheter och barriärer för repetitiva sedvanor	Existerande hygien vanor	Lätthet att integrera produkten i en daglig rutin

Exempel 1 – Tömning av latriner i Dar es Salaam, Tanzania

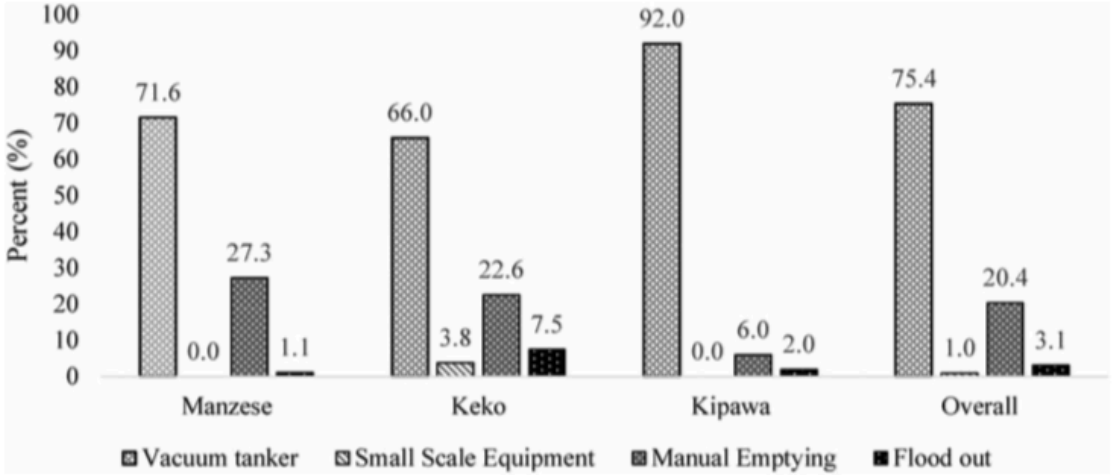
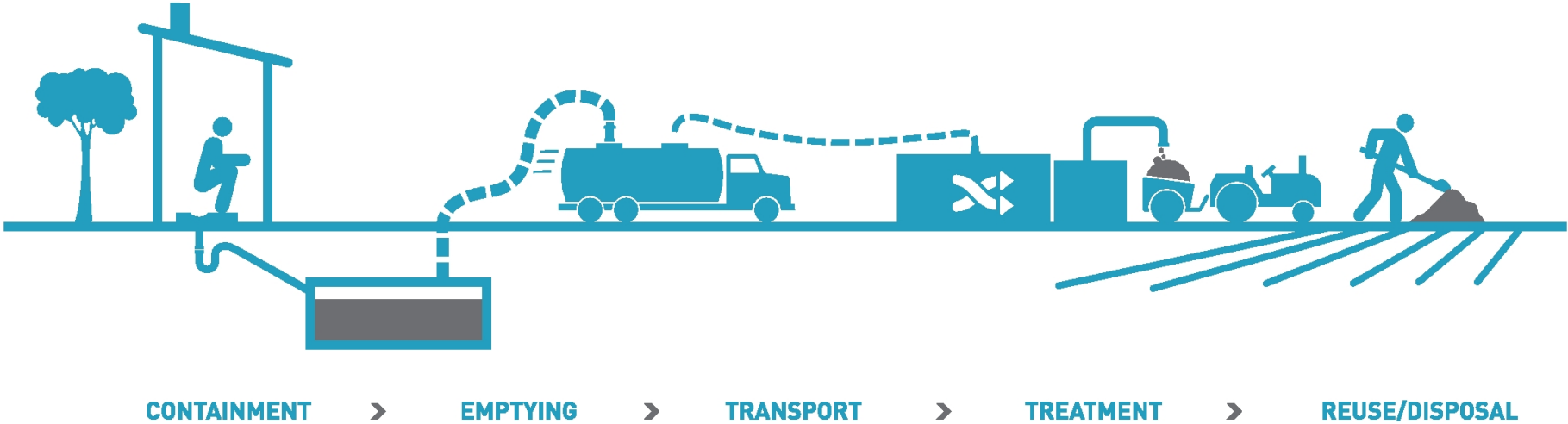

Figure 2 | Type of desludging methods used across study areas.

Sanitation Value Chain

IBM-WASH analys av ohygienisk avföringstömning i Dar es Salaam

- Kontextuella faktorer

- Ingen reglering eller översyn av tömning (strukturell)
- Låga böter för att tömma latriner i lokal miljö (strukturell)
- Låg tillgänglighet och fysisk plats för lastbilar mellan hus (område)
- Topografi och regnvolym gör 'flooding out' enkel (område)
- Ansvaret för tömning inte alltid definierat (interpersonell)
- Kvinnor har större behov av tömning än män, men männen tar ekonomiska beslutet och prioriterar det inte (individ)
- Latrinerna används som sopkorgar och gör tömning svårare (sedvänjor)

IBM-WASH analys av ohygienisk avföringstömning i Dar es Salaam

- Psykosociala faktorer

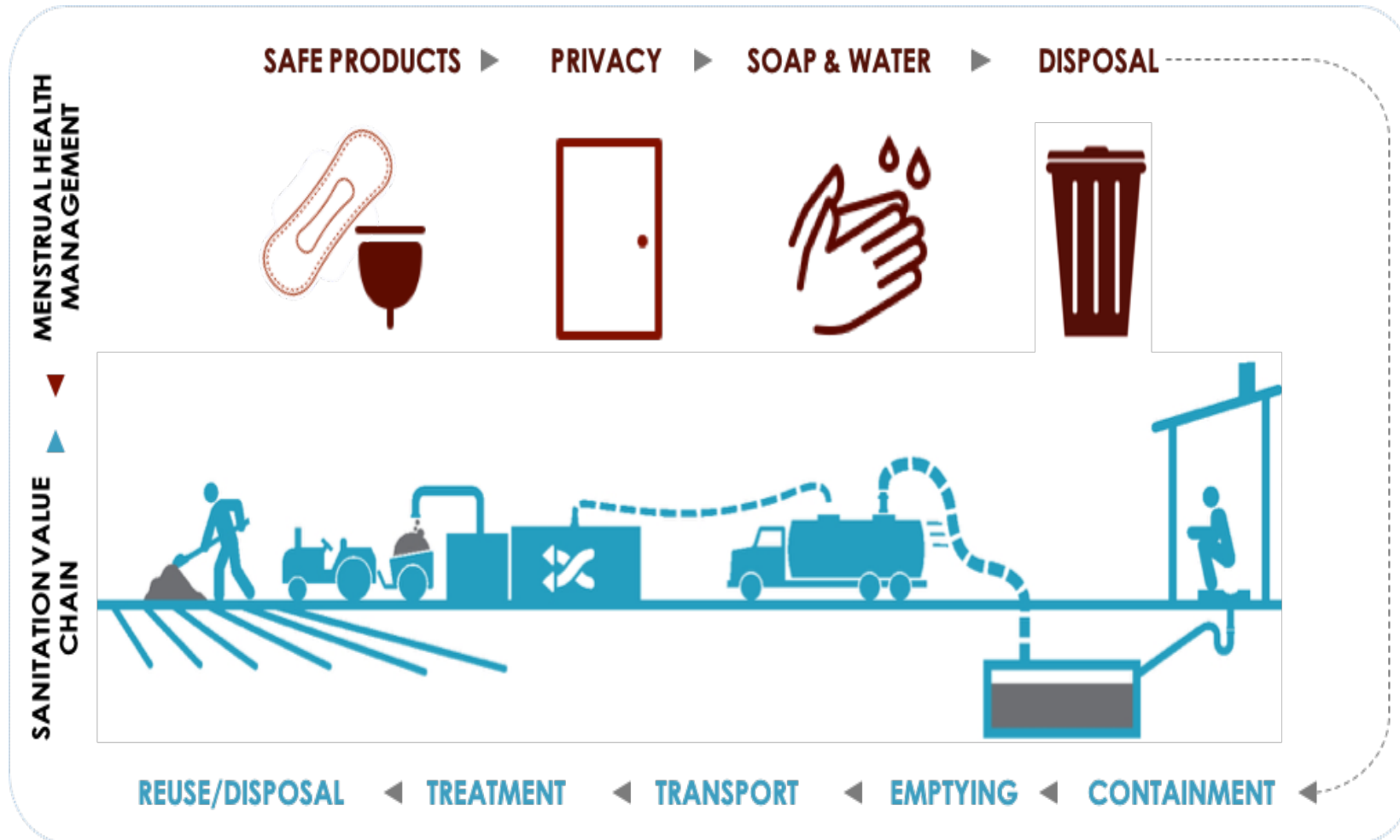
- Att praktisera 'Flooding out' är utbrett lokalt men praktiseras också av både institutioner och rika hushåll, därav blir det socialt sanktionerat (strukturellt)
- Lågt kollektiv och individuellt förtroende för att *göra rätt* är effektivt (område)
- På hushållsnivå önskar man en teknologi som inte spiller ut för att minimera direkt kontakt med avföringen för arbetarna så att hälsoriskerna (interpersonell/hushåll)
- 'Flooding out' anses inte vara skamligt och de som gör det pekas inte ut (individuellt)
- Ohygienisk tömning av latrinerna kan göras på natten när ingen ser och kan känna lukten för att hålla det hemligt

IBM-WASH analys av ohygienisk avföringstömning i Dar es Salaam

- Teknologiska faktorer

- Lågt förtroende för alternativa teknologier då de anses ineffektiva (strukturell)
- Otillräcklig tillgänglighet till tömningsservice på lokal nivå (Område)
- Alternativa tömningsteknologier är inte prisvärda eller saknar möjligheter för användarna att dela på kostnaderna (300.000 Tsh/latrin = 1200 kr) (interpersonell)
- Teknologin kan inte pumpa upp tung avföring och solida partiklar lämnas, användare väntar då hellre med att anlita tömningsservice och låter vätskan avdunsta eller rinna undan (individuell)
- Oseriös och korrupt service - tar betalt för mer än vad de faktiskt tömmer – användare litar då inte på servicen (Sedvänjor)

Exempel 2 – Ohållbar mensavfallshantering i Tanzania

Källa: Gabrielsson et al., (2020) Menstrual waste – a secret and forgotten sustainability challenge, soon to be submitted to International Journal of Environmental Research and Public Health .

IBM Analys av ohållbar mensavfallshantering i TZ

- **Kontextuella faktorer**
 - Ingen eller dålig sophantering
 - Trångboende = alternativ till att slänga bindor i toaletter, bränna, eller gräva ner är lägre.
 - Dålig hantering av tömning av latriner
 - Översvämningar är vanliga
 - Kvinnor ansvariga för städning av latriner och hantering av sopor
 - Rikare områden/hushåll/skolor har bättre toaletter och bättre sophantering
- **Psykosociala faktorer**
 - Inga religiösa eller politiska ledare talar högt om mens
 - Mensblod är stigmatiserat och får inte synas av någon
 - Kvinnor själva ansvariga för mensavfallshantering
 - Det anses inte skamligt att slänga bindor i latriner
- **Teknologiska faktorer**
 - Låg tillgänglighet av alternativ till bindor
 - Alternativ till bindor är väldigt dyra
 - Billiga bindor innehåller mer plast och dekomposterar långsamt

I korthet:

**En integrerad förståelse för användarnas behov
är nödvändig för att uppnå ett hållbart och
optimalt användande av produkten/servicen!**

Tack för uppmärksamheten!

Sara.Gabriesson@lucsus.lu.se

LUCSUS

CENTRE FOR SUSTAINABILITY
STUDIES